

Peterburi Teatajas 1909 ilmunud lühikesed teated Allmäe külast. Alkoholi-probleem. Naiste palve õllepoodide sulgemiseks. Allmäe põllumeeste selts. Allmäe kirik (ehitatud 1908). Koolimaja vilets olukord. Kavatsus asutada Allmäele tuletõrjeselts. Tulekahjud allmäel augustis 1909. Digiteeris A. Aule, kirjaviis muutmata.

Peterburi Teataja (nr. 3), 10. jaanuar 1909, lk. 3

Allmäelt (Stawrop. kub.) Meie külas on [...] mädanemist märgata. Nii pea, kui pühapäew kätte jõudnud, uitawad purjus meeste parwed uulitsat mööda ühest külaotsast teise. Külas on kaks õllepoodi ja lugemata hulk awalikka ja salawiinamüügi kohtasi, mis oma põrgu joogiga terwet küla hulluks tahawad ajada. Kaklemist ja tapmist tuleb sagedasti ette. Kooliõpetaja eestwõttel saat-siwad külanaised ülemusele palwekirja, et õllepoed kinni pandaks; saab näha, mis wastatakse.

Külas on ka põllumeeste selts olemas, kuid see ei awalda enesest suuremaid elumärkisi. Minewal aastal ehitas küla omale küll toreda kiriku üles, kuid ko-lima, see külameeste wõeraslaps, see logiseb, nagu setu wanker, ja ähwardab peagi kaela tulla. Aga mis külamehed sellest hooliwad, kui neil kirikgi tore on. Ei, herrad seltsimehed, teie eksite oma arwamistes. Kooli on see hallikas, kust meie küla peale walgus wälja woolab, kuna aga kiriku kõrge torn heledad päikese kiired meie eest sagedasti kinni katab . . .

Üks külamees

Peterburi Teataja (nr. 74), 19. september 1909, lk. 3

Allmäe (Kaukasias) nooremate asunikkude seas on mõte tekkinud tuletõrjuja-te seltsi elule kutsuda. Augusti kuu lõpul on tulekahjud nimetatud asunduses palju kahju teinud. Just sellepärast, et harjunud tuletõrjujad puuduwad, lagunes tuli laiali ja häwitas hulga asunikkude warandust ära. Nagu teada, on enamasti kõik Eesti asunikkude külad Wene plaani järel ehitatud, majad seisawad üksteisele hästi ligidal ja kui siin kord tuli lahti peaseb, põleb harilikult terve küla maha. Sagedased tulekahjud Wene külades räägiwad sellest selget keelt.

Harilikult on küll igas suuremas külas oma „pritsikuur” paari pritsiga ja mõne weewedamise aamiga, kuid siin puudu korraldus ja hädaohule etteawalmistus. Harjumata inimesed ei mõista tulekahju juures midagi teha, ei tea kelle sõna peab kuulama ehk kelle käsku täitma. Pritsid ja teised tulekustutamise abinõud wedelewad ilma järelwaatuseta kusagil lagunened kuuri nurgas, sage-

dasti ka lageda taewa all, roostewad ära ja ei kõlba tulekahju korral enam tarwitada.

See puudus on Allmäe asunikkude seas tuletõrjajate seltsi asutamise mõtte liikuma pannud. Seltsi asutamisega kaoksiwad eelnimetatud puudused ära ja õnnetuse kordadel oleks alati harjunud tuletõrjujad platsis, kes teawad, mis teha ja kuidas tule laialilagunemist takistada.

Soowida oleks, et ajakohane mõte pea teoks tehtaks.